

ahven.net

KALATALOUDEN KESKUSLIITTO

-

”HYVINVOIVAT KALAVEDET JA KESTÄVÄ KALASTUS”

Kalatalousalueet edunvalvojina hallinnollisissa prosesseissa

4.4.2023

lakimies Rasmus Åkerblom
Kalatalouden Keskusliitto

Sisältö

- Hallintoprosessit ja asianosaisuus.
- Ympäristösääntelyn laaja kirjo.
- Toimivaltaisten viranomaisten kirjo.
- Lainsäädännön liitännät kalastuslain muutos 1.6. alkaen.
- Kenellä on oikeus tehdä oikaisuvaatimus vesilupien osalta?
- KHO:n päätökset vesienhoitoaluiden vesienhoitosuunnitelmista.
- HelHaO kaksi ratkaisua YVA-menettelyn soveltamisesta.

Hallintoprosessit ja asianosaisuus

- Toimivaltainen viranomainen
 - Omat lakinsa, esim. kuntalaki.
 - Toimivaltaa mutta myös prosessia, kuntalaisvalitus.
- Hanke
 - Vaikutusten ja toimialan perusteella useita eri lakeja YSL, YVA, etc.
- Asianosaiset
 - Ne joiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin esim. päätös vaikuta välittömästi.
- Kenellä on oikeus tehdä esim. oikaisuvaatimus?
 - Hallintolaki ja hallintoprosessilaki yleislakeina, erityislakien säännökset menevät edelle.

Ympäristösääntelyn laaja kirjo

- Luonnonsuojelu
- Ympäristönsuojelu
- Vesistönsuojelu
- Maankäytön ohjaus
- Rakentaminen
- Elinkeinot
- Naapuruussuhteet
- Kulttuuriympäristö

Toimivaltaisten viranomaisten kirjo

- Kunnat
 - Rakentaminen, jätehuolto, ympäristöterveydenhuolto.
- ELY:t
 - Kaikki ja vähän lisää.
- AVI:t
 - Vesilaki ehkä päällimmäisenä.
- Tukes aka Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
 - Kaivoslainsäädäntö, uudistus astuu voimaa 1.6.2023.
- Alueelliset vastuumuseot, Satakunnan Museo ja Turun museokeskus.

Laki kalastuslain 59 §:n muuttamisesta (30/2023)

- Muutetaan kalastuslain (379/2015) 59 §:n 1 momenttia.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan kieltää tietynlaisen pyydyksen tai kalastustavan käyttäminen tietyllä vesialueella ja antaa säännöksiä pyydysten käyttöajoista, jos se on tarpeen **luonnonsuojelulain (9/2023)** nojalla uhanalaiseksi määritellyn eläinlajin elinvoimaisena säilymiseksi ja eliölajin suotuisan suojelutason saavuttamiseksi.
- Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2023 ja liittyy luonnonsuojelulakiin (9/2023).
- HE 76/2022 Eliölajien suojelu osalta uusi 70 § pykälä vastaisi pääasiassa sisällöltään nykyisen lain 37 §:ää kuitenkin siten, että se ei enää jatkossa koskisi lainkaan kalalajeja eikä rapuja. Säännöksen mukaan myöskään **kala- ja rapulajeihin ei sovellettaisi 8 luvun säännöksiä vaan yksinomaan kalastuslakia.**

KHO 2023:4

- Määrittääkö hallintolaki vai vesilaki sen, kenellä on oikeus tehdä oikaisuvaatimus?
 - Tapauksessa aluehallintovirasto ja hallinto-oikeus jättivät tutkimatta oikaisuvaatimuksen, jonka pohjavedenottamon suoja-alueen kiinteistönomistaja oli tehnyt tarkkailusuunnitelmasta.
 - Lain sanamuotoon perustuvaa tulkintaa: päätökseen saa hakea oikaisua noudattaen, mitä hallintolaissa säädetään, ja hallintolaissa säädetään, kenellä on oikeus tehdä oikaisuvaatimus.
 - KHO päätyi lain sanamuodon sijasta painottamaan vesilain säännöshistoriaa sekä tarkkailusuunnitelman merkitystä.
 - Tarkoituksena on ollut, että muutoksenhakuoikeus määräytyy samoin kuin muutoksenhakuoikeus varsinaisesta lupapäätöksestä.
 - Asiasta olisi yhtä hyvin voitu päättää luvassa, josta voivat valittaa vesilaista ilmenevät tahot.

KHO 2023:4

- KHO katsoi, että oikeus tehdä oikaisuvaatimus määräytyy vesilain, ei hallintolain mukaan ja asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi.
- Mikä ratkaisun merkitys on?
 - **Hallintolain muutoksenhakuoikeus on suppeampi kuin vesilaissa.**
 - Vesilain kanssa toimivien on siis syytä pitää huolta, että pääsevät vaikuttamaan.
 - Hankkeiden yhteydessä otettava samalla tavalla huomioon.

KHO:n päätökset vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmista

- Korkein hallinto-oikeus antoi 30.3.2023 ratkaisut valituksiin **Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren**, Oulujoen-ljoen, Kymijoen-Suomenlahden ja Kemijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmista.
- Asiassa on ratkaistavana, onko valtioneuvoston päätöstä Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman hyväksymisen osalta pidettävä lainvastaisena sillä UPM-Kymmene Oyj:n valituksessaan esittämällä perusteella, että päätös olisi vesienhoitoalueeseen kuuluvan **Kallanin vesimuodostuman osalta perustunut virheellisiin tietoihin**.
- KHO:n päätös. Valtioneuvoston päätös vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmasta vuosiksi 2022-2027 ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastainen. **Tämän vuoksi valitus on hylättävä.**

HelHaO kaksi ratkaisua YVA-menettelyn soveltamisesta

- Helsingin hallinto-oikeus 7.3.2023 Päätökset: 1350/2023 ja 1348/2023
- Järven rehevyys ja heikko tilaluokituksen mukainen tila on sellainen YVA-lain liitteen 2 tarkoittama hankkeen vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä lisäävä, luonnonympäristön sietokykyyn vaikuttava tekijä, joka on huomioitava arvioitaessa vesistöön mahdollisesti vaikuttavan hankkeen YVA- menettelyn tarvetta.
- Hallinto-oikeus toteaa, että sillä, että hankkeen vaikutukset tulee arvioida YVA-laissa tarkoitettulla tavalla, ei ole otettu kantaa itse lupa-asiaan.
- ELY-keskus on voinut katsoa, että hankkeen ensisijainen tavoite ei ole pellon parantaminen, vaan kysymyksessä on maankaatopaikka, joka edellyttää lain mukaisesti YVA-menettelyä.

Vesilain uudistaminen

- Oikeusministeriön asettama työryhmä ehdottaa muutoksia vesilakiin.
- Tavoitteena on, että vesivoimalaitoksista niin sanotut nollavelvoitelaitokset voitaisiin velvoittaa nykyistä useammin osallistumaan vaelluskalakantojen elvyttämiseen.
- Ehdotuksen mukaan vesilakiin lisättäisiin mahdollisuus määrätä uusi kalatalousvelvoite, kalatalousmaksu tai niiden yhdistelmä sellaisen vesivoimalaitoksen lupaan, johon sitä ei entuudestaan sisälly.
- Lausuntopalvelussa 31.5.2023 asti.

ahven.net

*KALATALOUDEN KESKUSLIITTO - "HYVINVOIVAT
KALAVEDET JA KESTÄVÄ KALASTUS"*